

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.4.10>

А. О. КУЗЬМЕНКО

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології, перекладу та професійної мовної підготовки,
Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна
Електронна пошта: anastasiakuzmenko90@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-1189-1438>

Н. В. СОЛОДЮК

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна
Електронна пошта: natali201407@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-1757-6319>

ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НА ІІІ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У статті висвітлено ступінь сформованості академічної доброчесності на I та II освітньо-науковому рівнях, схарактеризовано методів шляхи розвитку культури академічної доброчесності в аспірантів, доведено необхідність вдосконалення шляхів розвитку культури академічної доброчесності на III освітньо-науковому рівні.

Відповідно до Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. *академічна доброчесність* – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. *Об'єкт* – культура академічної доброчесності здобувачів вищої школи, а *предмет* – покрокове формування культури академічної доброчесності на різних освітньо-наукових рівнях (I – бакалаврський, II – магістерський, III – аспірантський). *Метою* є визначення актуальності формування та розвитку культури академічної доброчесності на III рівні освіти. Встановлено, що ознайомлення з культурою академічної доброчесності на усіх рівнях трапляється крізь призму (анти)плагіативних дій, інші нормам та правилам з дотримання академічної доброчесності увага майже не приділяється. ЗВО здебільшого надають узагальнену інформацію для усього освітньо-наукового процесу без специфікації на кожному факультеті, відділі, кафедрі, дисципліні, що ускладнює процес порозуміння між суб'єктами академічного процесу. Суб'єктами з формування культури академічної доброчесності виступають студенти-бакалаври, студенти-магістри, науково-педагогічні працівники, а така ланка як аспірант, доктор філософії полишається переважно поза увагою, або розглядається у сукупності з іншими, що є недоречним, оскільки роль та вимоги до здобувача третього рівня освіти є відмінними від попередніх рівнів.

Ключові слова: культура академічної доброчесності, рівень освіти, майбутній доктор філософії, робоча програма, силабус.

Вступ. Становлення та розвиток вищої освіти у кожній країні є рушійною силою. Зі зростом вимог до освітньо-наукової діяльності з'являються і нові тенденції та поняття. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. вперше на нормативному рівні затвердив поняття академічної доброчесності (ЗУ «Про освіту». 2017. № 38–39. Ст. 380), де *академічна доброчесність* трактована як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення

довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (ЗУ «Про освіту». 2017. № 38–39. Ст. 380). Усі ці роки українська освіта відчуває реформи з вектором на євроінтеграцію, проте існує нагальна потреба періодично перевіряти сьогоденну ситуацію та визначати лакуни, які необхідно ліквідувати за-для безперервного руху вперед. Так, наша увага зосереджена у цій науковій розвідці на *об'єкті* – культура академічної доброчесності здобувачів вищої школи, де *предметом* є – покрокове формування культури академічної доброчесності на різних освітньо-наукових рівнях (I – бакалавр-

ський, II – магістерський, III – аспірантський). Метою є визначення актуальності формування та розвитку культури академічної доброчесності на III рівні освіти. *Задачі* – виявити ступінь сформованості академічної доброчесності на I та II освітньо-науковому рівнях, провести моніторинг методів та шляхів розвитку культури академічної доброчесності в аспірантів, довести / спростувати думку щодо необхідності вдосконалення шляхів розвитку культури академічної доброчесності на III освітньо-науковому рівні.

Виклад основного матеріалу. Моніторинг освітніх програм, компонентів, силабусів та робочих програм дисциплін на першому (бакалаврському), другому (магістерському) та третьому (аспірантському) рівнях освіти провідних педагогічних університетів України надав чітку уяву та розмежування щодо ступенів сформованості культури академічної доброчесності здобувачів та очікуваних результатів від них. До уваги узято за спеціалізацію 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська:

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Відповідно до освітньої програми Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (ОП ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023) програмні компетентності та програмні результати навчання не передбачають наявності культури академічної доброчесності у жодному з освітніх компонентів безпосередньо. Однак, наше зацікавлення викликав такий освітній компонент як *Академічне письмо*. ОК ознайомлює здобувача з основами пунктуації, нормами граматики, академічного вокабуляру, однак не є дотичним ані до заходів попередження плагіату, ані привенції фабрикації, фальсифікації тощо. Зазначається лише політика щодо академічної доброчесності з т.зору поведінки під час контролю знань: «Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття» (силабус 035 ОП ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023).

Програмою навчальної дисципліни *Академічна культура*» Національного педагогічного

університету імені М.П. Драгоманова (ПНД АкК), яка вбирає у себе три модулі: Академічна культура як освітнє явище, Академічна доброчесність та інтелектуальна власність в академічній культурі університетів, Основи методології наукових досліджень. Модуль «Академічна доброчесність та інтелектуальна власність в академічній культурі університетів» розкриває такі теми, як Ключові поняття проблематики академічної доброчесності та інтелектуальної власності як прояв академічної доброчесності, Університетські практики дотримання академічної доброчесності. На опанування Модулю здобувачам-бакалаврам надається 12 аудиторних годин (лекційні та семінарські / практичні) та 18 годин самостійної роботи, що загалом становить 30 год – 1 кредит ЄКТС.

Серед багатьох зазначених в освітній програмі Драгобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка (ОП ДДПУ ім. І. Франка) інтегральних, загальних та фахових компетентностей, а також програмних результатів навчання не згадується культура академічної доброчесності, шляхи її формування та рівень сформованості. Переглянувши перелік освітніх компонентів, наше зацікавлення посилила дисципліна «Основи наукових досліджень», описуючи зміст якої, автор В. Лопушанський зазначає: «Організація науково-дослідної роботи у вищому навчальному закладі, *академічна доброчесність і її порушення*, інтелектуальна власність і її порушення, науково-дослідна робота студентів, її форми і роль у підготовці спеціалістів, методологічні засади наукових досліджень, зміст і етапи науково-дослідної роботи, наукове мовлення, культура спілкування, цитати, посилання, бібліографічний пошук, інформаційне забезпечення, обробка та аналіз матеріалів дослідження, оформлення результатів наукового дослідження та впровадження їх у практику», а до результатів навчання відносить: «під керівництвом викладача виконувати реферати, доповіді на семінарські заняття та наукові конференції студентів, курсові, бакалаврські та *магістерські роботи*» (ОП ДДПУ ім. І. Франка). Інформації щодо модульного та тематичного наповнення дисципліни не надано. З огляду на те, що на першому бакалаврському рівні освіти очікуваним є досягнення написання магістерських

робіт з урахуванням академічної доброчесності, можемо зробити припущення щодо хибності укладання опису дисципліни й моніторинг передбачуваних знань, умінь та навичок здобувача після опанування цієї дисципліни. Подібне унеможливорює схарактеризувати рівень сформованості культури академічної доброчесності бакалавра.

Профіль освітньо-професійної програми Криворізького державного педагогічного університету (ОП КДПУ) передбачає програмний результат навчання ПР 23. Дотримуватися моральних, етичних, правових, культурних норм, кодексу професійної етики, принципів академічної доброчесності. ПР 23 відповідно до освітньої програми формується дисциплінами НЗ.3 Основи академічного письма, НФ.2 Основи теорії мовної комунікації, ННП.5 Сучасні інформаційні технології для перекладачів, ННП.6 Бізнес-курс англійської мови та переклад, ННП.14 Курсова робота з англійської мови, ННП.15 Курсова робота з перекладознавства (на матеріалі текстів за вибором) та на навчальній і виробничій практиках. Однак, досить тяжко надати оцінку ступеню сформованості культури академічної доброчесності через неможливість розгляду тематичного наповнення цих дисциплін.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти. Згідно з освітньою програмою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (ОП ТНПУ ім. В. Гнатюка 035 магістри, 2023) програмний результат навчання ПРН 12. Здатність розуміти і поділяти цінності академічної доброчесності, усвідомлювати ризики, пов'язані з недоброчесною академічною поведінкою, діяти у навчальних і професійних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики, розпізнавати академічну недоброчесність і давати їй належну оцінку передбачається ОК 1–12, а також А1, А2: ОК 1 Філософія науки, ОК 2 Психологія і педагогіка вищої школи, ОК 3 Методика наукових досліджень, ОК 4 Цифрові технології в освіті і науці: тренінг-курс, ОК 5 Методика викладання дисциплін у вищій школі, ОК 6 Практичний курс англійської мови, ОК 7 Друга іноземна мова (німецька/французька), ОК 8 Академічне письмо, ОК 9 Теоретичні та прикладні про-

блеми сучасної лінгвістики, ОК 10 Педагогічна практика, ОК 11 Наукова практика, А 1 Кваліфікаційний екзамен з другої іноземної мови (німецької/французької), А 2 Захист кваліфікаційної роботи.

Однак, занурившись у детальне вивчення дійсності подібного та проаналізувавши силабуси пропонованих освітніх компонентів, слід зауважити, що ПРН 12 не реалізується в усіх освітніх компонентах: ОК 1 (Силабус ТНПУ ім. В. Гнатюка 035 магістри, 2023) Основи культури академічної доброчесності фрагментарно викривають пропоновані теми курсу: *Етика науки* (Визначати предметне коло та проблемне поле етики науки. Аналізувати поняття «етос науки». Знати етичний кодекс ученого та вміти характеризувати моральні імперативи науки, моральні проблеми наукового дослідження та етичні засади сучасної науки) та *Філософія інтелектуальної власності* (Аналізувати поняття та еволюцію концепту інтелектуальної власності. Визначати об'єкти та проблеми інтелектуальної власності. Характеризувати право інтелектуальної власності та особливості його захисту). ОК 8 (Силабус2 ТНПУ ім. В. Гнатюка 035 магістри, 2023) ЗК6 Здатність розуміти і сприймати етичні принципи, сумлінно виконувати професійні обов'язки, усвідомлювати значущість і дотримуватись норм академічної доброчесності і професійної етики. ПРН 16 Здатність розуміти і поділяти цінності академічної доброчесності, усвідомлювати ризики, пов'язані з недоброчесною академічною поведінкою, діяти у навчальних і професійних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики, розпізнавати академічну недоброчесність і давати їй належну оцінку. ОК10 (Силабус3 ТНПУ ім. В. Гнатюка 035 магістри, 2023) ЗК6 Здатність розуміти і сприймати етичні принципи, сумлінно виконувати професійні обов'язки, усвідомлювати значущість і дотримуватись норм академічної доброчесності і професійної етики. ПРН16 Здатність розуміти і поділяти цінності академічної доброчесності, усвідомлювати ризики, пов'язані з недоброчесною академічною поведінкою, діяти у навчальних і професійних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики, розпізнавати академічну недоброчесність і давати їй належну

оцінку. Припускаємо, що формування культури академічної доброчесності реалізується фрагментарно у темах «Навчально-виховна робота магістранта-практиканта у ЗВО», «Організація позааудиторної роботи з студентами», «Навчально-виховна робота магістранта-практиканта у ЗВО», «Організація виховної роботи з студентами». ОК 11 (Силабус4 ТНПУ ім. В. Гнатюка 035 магістри, 2023) передбачає ПРН 12. Курсом пропонуються модулі до опанування: Змістовий модуль I. Участь у науковому (методичному) семінарі кафедри, Змістовий модуль II. Участь у роботі студентської проблемної групи, Змістовий модуль III. Виступ на студентській науковій конференції, Змістовий модуль IV. Написання наукової статті, Змістовий модуль V. Завершення магістерської роботи. Вбачається, що курс фрагментарно розкриває принципи культури академічної доброчесності щодо питань плагіату. В ОК 2, ОК 3, ОК 4, ОК 5, ОК 6 відсутнє згадування культури академічної доброчесності у модулях та темах, силабусом не передбачено компетентностей та програмних результатів щодо формування та/або розвитку культури академічної доброчесності.

Таким чином, зауважимо що фактично одна ОК безпосередньо розкриває деякі принципи культури академічної доброчесності, три ОК ймовірно дотичні до розкриття принципів культури академічної доброчесності, інші ОК жодним чином не формують та/або вдосконалюють культуру академічної доброчесності здобувача.

Дисципліна «Організація наукових досліджень» (ОНД, 2023) у Національному педагогічному університеті оглядово ознайомлює здобувача в одній з наявних тем із програмними інструментами виявлення запозичень та розвиває знання і навички роботи із обробкою наукових джерел. Тобто можемо дістатися висновку, що здобувачі мають усвідомлення щодо проявів такого типу академічної проступки, як плагіат, а також знаються, як не припуститися подібного у власних наукових дослідженнях.

Третій рівень вищої освіти. Силабус курсу Академічне письмо (англійською мовою) для докторських студій (Силабус5) Тернопільського національного університету імені Володимира Гнатюка привернув нашу нау-

ково-дослідну увагу щодо наявності ідей формування культури академічної доброчесності у аспірантів. Хоча у силабусі не зазначені програмні компетентності та програмні результати навчання, розглянувши пропоновані теми до вивчення (зокрема, Intellectual property and copyright. Academic integrity, Introduction Section of a Research Article), можна помітити згадки про поняття «плагіат» та його види, що є складниками до академічної доброчесності / академічної нечесності. Однак, варто зазначити також, що культура академічної доброчесності є ширшим поняттям та не обмежується уникненням виключно плагіату чи самоплагіату.

Силабус курсу Організація наукової діяльності (Силабус6) також не оминув нашого зацікавлення, оскільки саме цей курс вперше пропонує до вивчення тему «Дотримання академічної доброчесності», де прогнозованими результатами навчання є дотримання норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження. Проте, завданням з перевірки / контролю засвоєного матеріалу є есе, що на нашу думку, не є достатньо значущою науковою розвідкою для здобувача третього рівня освіти.

Національним університетом імені М.П. Драгоманова до опанування пропонується дисципліна Філософія науки (НП Філософія науки, 2020; РП Філософія науки, 2020). Хоча у результатах навчання не зазначено про дотримання культури академічної доброчесності, тематичний план дисципліни передбачає ознайомлення з принципами доброчесної поведінки науковця: «Тема 2.4. Аксиологія і етика науки. Цінності та їх класифікації. Цінність, норматив, максима, імператив. Парадокси позаморальності класичної науки. Етика як філософська дисципліна. Етичний абсолютизм і релятивізм у їх кореляції з метафізичними аналогами. Наука як цінність, благо і джерело цінностей та благ. Морально-етичні складові неklasичної і неонекласичної науки. Основні етичні кодекси вчених. Г. Сельє, Р. Мертон, Б. Бабер та ін. про цінності науковця. Академічна доброчесність та її аспекти. Питання моральної відповідальності вченого і винахідника. Деонтологія, екологічна етика і їх сучасні проблеми. Аксиологічні і етичні виміри досягнень сучасної науки і техніки. Морально-етичні аспекти глобальних

проблем і можливі шляхи їх вирішення». На вивчення нагальної проблеми відведено 10 год, з яких 4 год аудиторні (2 год лекційні та 2 год практичні заняття) та 6 год самостійної роботи. Припускаємо, що за такий період аспірант не має можливості досконало опанувати принципи та цінності культури академічної доброчесності.

Результати. Відповідно до цього цілком погоджуємося з думкою О.Семенов, через низку об'єктивних і суб'єктивних причин, поняття «академічна доброчесність» почало сприйматися крізь призму відсутності або наявності плагіату в наукових дослідженнях і публікаційній діяльності, чим неприпустимо обмежуються уявлення як про академічну сумлінність, так і про порушення у проведенні наукових досліджень та публікації їх результатів (Семенов, 2020, с. 48–53), а М. Згуровський прогнозував загрозу псевдоосвіти та псевдонауковості в Україні, розробивши декілька версій їх розвитку (Згуровський, 2006). Відповідно до цього для вибудовування дієвої структури забезпечення дотримання культури академічної доброчесності, зокрема майбутніми докторами філософії, необхідний системний та багатогалузевий підхід у розумінні вимог до їх академічної діяльності та особливостей АкДЧ у ній.

У попередніх розвідках нами було встановлено, що академічна діяльність аспіранта вбирає опанування освітньо-наукової програми, до якої належать: успішний захист, самостійне дослідження, особиста робота, особистий внесок, відсутність плагіату, уникнення фальсифікації даних, відсутність фабрикації інформації, наукова та практична цінність результатів; оприлюднення результатів шляхом статей, тез та ін., де має бути присутнім точний опис; наукова новизна та теоретична значущість; відпо-

відальність за зміст; достовірність результатів з підтвердженнями; цитування найбільш визначальних для роботи публікацій, оригінальних видань; чіткі вказівки на джерела інформації; посилання на джерела інформації; уникнення фрагментації; інформування про спорідненості матеріалів з іншими роботами; відсутність дублювання результатів; уникнення критики вчених (Кузьменко1, 2021, с. 142–143). І хоча в Україні було впроваджено низку проєктів (SAIUP, AcademIQ) та онлайн курси «Академічна доброчесність в університеті», «Академічна доброчесність», «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек» та «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів» (Кузьменко2, 2021, с. 167–170), наразі відсутні специфічні освітні курси або будь-які інші методичні розробки з формування та розвитку культури академічної доброчесності саме майбутніх докторів філософії.

Висновки. Варто зауважити, що ознайомлення з культурою академічної доброчесності переважно трапляється крізь призму (анти)плагіативних дій, а інші норми та правила висвітлені менш ґрунтовно. Більш того, ЗВО надають узагальнену інформацію для усього освітньо-наукового процесу, а не декодують поведінку на кожному факультеті, відділі, кафедрі, дисципліні, що може ускладнювати процес порозуміння між учасниками освітньо-наукового процесу. Суб'єктами формування культури академічної доброчесності виступають студенти-бакалаври, студенти-магістри, науково-педагогічні працівники, а така ланка як аспірант, доктор філософії полишається переважно поза увагою, або розглядається у сукупності з іншими, що на нашу думку, є недоречним, оскільки роль та вимоги до здобувача третього рівня освіти є відмінними від попередніх рівнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. ЗУ Про освіту: Про освіту. Закон України від 05.09.2017 р. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2017. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. ОП ТНПУ ім. В. Гнатюка: Освітня програма ТНПУ ім. В. Гнатюка. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/inoz/035.041_2023.pdf
3. Силабус 035 ОП ТНУ ім. В. Гнатюка. URL: https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/bakalavr/efd/035-041/Akademichne_pysmo.pdf
4. ПНД АкК: Програма навчальної дисципліни *Академічна культура* Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1JcQVeJdFljKOeSJAkDk4R1uzUtOo9O6o>
5. ОП ДДПУ ім. І. Франка: Освітня програма Драгобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. URL: <https://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/filologiya-anglijska-nimecka-movy-ta-literatury-pereklad-vklyuchno-bakalavr.pdf>

6. ОП КДПУ: Профіль освітньо-професійної програми КДПУ. URL: https://drive.google.com/file/d/1mP0j9KyL7uULrE7PwGZF17_zAptKWyJc/view
7. ОП ТНПУ ім. В.Гнатюка 035 магістри: Освітня програма ТНУ ім. В. Гнатюка. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/inoz/035.041_2023.pdf
8. Силабус1 ТНПУ ім. В. Гнатюка 035 магістри: Силабус Філософія науки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. URL: <https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/efd/014-021/Filosofia%20nauky.pdf>
9. Силабус2 ТНПУ ім. В. Гнатюка 035 магістри: Силабус Академічне письмо Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. URL: <https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/efd/014-021/Akademichne%20pysmo.pdf>
10. Силабус3 ТНПУ ім. В. Гнатюка 035 магістри: Силабус Педагогічна практика ТНУ ім. В. Гнатюка. URL: <https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/efd/014-021/Pedahohichna%20praktyka.pdf>
11. Силабус4 ТНПУ ім. В. Гнатюка 035 магістри: Силабус Наукова практика Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. URL: <https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/efd/014-021/Naukova%20praktyka.pdf>
12. ОНД: Організація наукових досліджень. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1WjMn0xMujH1e4g0m5_JGVU-z5Sqo7Hdb
13. Силабус5: Силабус курсу Академічне письмо (англійською мовою) для докторських студій ТНУ ім. В. Гнатюка. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1GvJW82w3-YHUB5J8e8DaEBZzYSNuGHTg>
14. Силабус6: Силабус курсу Організація наукової діяльності ТНУ ім. В. Гнатюка. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1GvJW82w3-YHUB5J8e8DaEBZzYSNuGHTg>
15. НП Філософія науки: Навчальна програма дисципліни Філософія науки Національного університету імені М.П. Драгоманова. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/Programy_vstupy/Filosofia_nayku_navchalna2020.pdf
16. РП Філософія науки: Робоча програма дисципліни Філософія науки Національного університету імені М.П. Драгоманова. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/Programy_vstupy/Filisigia_nayku_robocha_2020.pdf
17. Semenog, O. M. Academic culture as a composition of national innovation security. UNESCO Chair Journal “Life-long Professional Education in the XXI Century”. 2020. (2), P. 48–53. DOI: [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(2\).2020.48-53](https://doi.org/10.35387/ucj.2(2).2020.48-53)
18. Згуровський М. Дипломована псевдоосвіта, або Суперечності перехідного періоду у сфері вищої освіти України. Дзеркало тижня. 2006. URL: http://gazeta.dp.ua/EDUCATION/diplomovana_psevdoosvita_abo_superechnosti_perehidnogo_periodu_u_sferi_vischoyi_osviti_ukrayini.html
19. Кузьменко1: Кузьменко А.О. Вимоги до доктора філософії в Україні як суб’єкта академічної доброчесної діяльності. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених ДДПУ ім. І. Франка. Дрогобич. Видавничий дім «Гельветика». 2021. В. 45. Т. 2 С. 137–144. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/45-2-23>
20. Кузьменко2: Кузьменко А.О. Історія становлення академічної доброчесності у закладах вищої освіти України. Педагогічні науки: теорія та практика. Запоріжжя. Гельветика. № 3 (39). 2021. С. 167–172. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2021-3-23>

REFERENCES

1. *Zakon Ukrayiny vid 05.09.2017 r. Vidomosti Verkhovnoyi Rady. [Law of Ukraine of September 5, 2017. Information of the Verkhovna Rada].* (2017). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> [in Ukrainian].
2. *Osvitnya prohrama TNPU im. V.Hnatyuka. [Educational program of V. Hnatyuk TNPU].* (2023). URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/inoz/035.041_2023.pdf [in Ukrainian].
3. *Sylabus 035 OP TNPU im. V.Hnatyuka. [Syllabus 035 Educational program of V. Hnatyuk TNPU].* URL: https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/bakalavr/efd/035-041/Akademichne_pysmo.pdf [in Ukrainian].
4. *Prohrama navchalnoyi dystsypliny Akademichna kultura Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. [Academic culture program of M. Drahomanova National Pedagogical University].* URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1JcQVeJdFljKOeSJAkDk4R1uzUtOo9O6o> [in Ukrainian].
5. *Osvitnya prohrama Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu im. Ivana Franka. [Educational program of Ivan Franko Drohobytsh State Pedagogical University].* URL: <https://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/filologiya-anglijska-nimecka-movy-ta-literatury-pereklad-vklyuchno-bakalavr.pdf> [in Ukrainian].
6. *Profil osvitnio-profesiyanoi prohramy Kryvorizkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. [Profile of the educational and professional program of Kryvyi Rih State Pedagogical University].* URL: https://drive.google.com/file/d/1mP0j9KyL7uULrE7PwGZF17_zAptKWyJc/view [in Ukrainian].

7. Osvitnoyu prohramoyu Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatyuka. [Educational program of Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University]. URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/magistr/inoz/035.041_2023.pdf [in Ukrainian].
 8. Syllabus 1 Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatyuka. [Syllabus of Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University]. URL: <https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/efd/014-021/Filosofia%20nauky.pdf> [in Ukrainian].
 9. Syllabus 2 Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatyuka. [Syllabus of Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University]. URL: <https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/efd/014-021/Akademichne%20pysmo.pdf> [in Ukrainian].
 10. Syllabus 3 Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatyuka. [Syllabus of Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University]. URL: <https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/efd/014-021/Pedahohichna%20praktyka.pdf> [in Ukrainian].
 11. Syllabus 4 Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatyuka. [Syllabus of Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University]. URL: <https://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/magistr/efd/014-021/Naukova%20praktyka.pdf> [in Ukrainian].
 12. Orhanizatsiya naukovykh doslidzhen. [Organization of scientific research]. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1WjMn0xMujHle4g0m5_JGVU-z5Sqo7Hdb [in Ukrainian].
 13. Syllabus kursu Akademichne pysmo (anhliyskoyu movoyu) dlya doktorskykh studiy Ternopilskoho natsional'noho universytetu imeni Volodymyra Hnatyuka. [Academic writing course syllabus (in English) for doctoral studies at Volodymyr Hnatyuk Ternopil National University]. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1GvJW82w3-YHUB5J8e8DaEBZzYSNuGHTg> [in Ukrainian].
 14. Syllabus kursu Orhanizatsiya naukovoyi diyalnosti Ternopilskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatyuka. [Syllabus of the course Organization of Scientific Activities of Volodymyr Hnatyuk Ternopil National University]. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1GvJW82w3-YHUB5J8e8DaEBZzYSNuGHTg> [in Ukrainian].
 15. Navchalna prohrama dystsypliny Filisofiya nauky Natsionalnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. [The curriculum of the Philosophy of Science discipline of M.P. Drahomanova National University]. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/Programy_vstypy/Filosofia_nayku_navchalna2020.pdf [in Ukrainian].
 16. Robocha prohrama dystsypliny Filisofiya nauky Natsional'noho universytetu imeni M.P. Drahomanova. [Work program of the Philosophy of Science discipline of M.P. Drahomanova National University]. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/Programy_vstypy/Filisigia_nayku_robocha_2020.pdf [in Ukrainian].
 17. Semenog, O. M. (2020). Academic culture as a composition of national innovation security. *UNESCO Chair Journal "Lifelong Professional Education in the XXI Century"*, #2, P. 48–53. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(2\).2020.48-53](https://doi.org/10.35387/ucj.2(2).2020.48-53) [in English].
 18. Zhurovskyy M. (2006). Diplomovana psevdosvita, abo Superechnosti perekhidnoho periodu u sferi vyshchoyi osvity Ukrainy. [Graduated pseudo-education, or Contradictions of the transition period in the field of higher education in Ukraine.]. *Mirror of the week*. № 6. URL: http://gazeta.dp.ua/EDUCATION/diplomovana_psevdosvita_abo_superechnosti_perehidnogo_periodu_u_sferi_vischoyi_osviti_ukrayini.html [in Ukrainian].
 19. Kuzmenko A.O. (2021). Vymohy do doktora filisofiyi v Ukraini yak subyekta akademichnoyi dobrochesnoyi diyalnosti. [Requirements for a doctor of philosophy in Ukraine as a subject of academic virtuous activity]. *Current issues of humanitarian sciences: interuniversity collection of scientific works of young scientists of I. Franko DDPU*. Drohobych Helvetica Publishing House. V. 45. T. 2. P. 137–144. [in Ukrainian].
 20. Kuzmenko A.O. (2021). Istoriya stanovlennya akademichnoyi dobrochesnosti u zakladakh vyshchoyi osvity Ukrainy. [The history of the formation of academic integrity in higher education institutions of Ukraine]. *Pedagogical sciences: theory and practice*. Zaporizhzhia. Helvetica. #3 (39). P. 167–172. [in Ukrainian].
-

A. O. KUZMENKO

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Philology, Translation
and Professional Language Training,
University of Customs and Finance, Dnipro, Ukraine
E-mail: anastasiakuzmenko90@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-1189-1438>*

N. V. SOLODIUK

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Ukrainian Language,
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine
E-mail: natali201407@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-1757-6319>*

**REGARDING THE RELEVANCE OF THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC
INTEGRITY CULTURE AT THE III LEVEL OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE**

It is highlighted the degree of formation of academic integrity at the 1st and 2nd educational and scientific levels, characterized the methods and ways of developing the academic integrity culture in graduate students, and it is proved the need to improve the ways of developing the culture of academic integrity at the 3rd educational and scientific level. Academic integrity is a set of ethical principles and rules defined by law, which should be guided by the participants of the educational process during learning, teaching and carrying out scientific (creative) activities in order to ensure trust in the results of studies and/or scientific (creative) achievements in accordance with the Law of Ukraine «On Education» dated September 5, 2017. The object is the academic integrity culture of higher school graduates, and the subject is the step-by-step formation of the academic integrity culture at various educational and scientific levels (I-bachelor's, II-master's, III-postgraduate). The aim of the article is to determine the relevance of the formation and development of the academic integrity culture at the III level of education. It has been established that familiarization with the academic integrity culture at all levels occurs through the prism of (anti)plagiarism actions, other norms and rules for compliance with academic integrity are hardly paid attention to. Higher education institutions mostly provide generalized information for the entire educational and scientific process without specification for each faculty, department, discipline, which complicates the process of understanding between the subjects of the academic process. Subjects for the formation of academic integrity culture are bachelor students, master students, scientific and pedagogical workers, and such a link as a graduate student, doctor of philosophy is mostly left out of attention, or is considered together with others, which is inappropriate, since the role and requirements to the acquirer of the third level of education are different from the previous levels.

Key words: academic integrity culture, level of education, future doctor of philosophy, work program, syllabus.